
Noter i marginen

Modvilje mod forandring

Grækerne har som få fået hængt deres snavsede vasketøj til skue i den globale offentlighed. Efter mere end et års omfattende dækning af landets økonomiske krise er hver en flig af det græske samfunds dårlige vaner og praksisser blevet udstillet, vendt og drejet. Alligevel ser det ud til, at forståelseskløften mellem Nord- og Sydeuropa og i det konkrete tilfælde Grækenland er så dyb, at vi al dækningen til trods endnu ikke til fulde har forstået, hvorfor det gik så galt, og hvor svært det er at rette op.

Den såkaldte trojka, der repræsenterer Europa-Kommissionen, Den Europæiske Centralbank og Den Internationale Valutafond godt sekunderet af den tyske regering med flere, taler løbende om behovet for reformer, og reformer er der brug for. Men til trods for, at det behov efter nogen års tilløb er trængt ind hos politikerne, er bureaukraterne, der skal reformeres, vrangvillige i en grad, man ikke har midler til at begribe, hvis man kommer fra Nord-europa.

For et par år siden stod en ny bygning klar til at huse det græske sundhedsministeriums styrelser og departementer, der ellers lå spredt i Athen. Med én fælles adresse ville man

spare bureaukrati og ikke mindst husleje. En smart løsning for staten og skatteborgerne, men ikke for de ansatte, mente de ansatte selv.

En ung kvinde ansat i en af styrelserne fortæller, at der i hendes afdeling blev nedsat et udvalg, der skulle forberede flytningen. Men da flertallet af de 120 ansatte ikke brød sig om at skulle arbejde 15 minutter længere fra centrum, end de havde været vant til, obstruerede de processen.

Papirer og dokumenter forsvandt, udvalgsmedlemmerne kom ikke til møderne, så halvandet år senere lykkedes det fortsat medarbejderne at udskyde flytningen til den ellers parate bygning. Det kostede omkring 700.000 kr. i månedlig husleje på den gamle adresse, men ganske som ventet blev de politikere, der var ansvarlige for beslutningen, enten skiftet ud eller distraheret af andre sager, hvis de ikke gav op, og sådan kan styrelsen blive liggende, hvor medarbejderne helst ville have, den skal ligge.

“Systemet har altid måder til at sikre, at det får sin vilje”, siger hun.

Inde på kontorerne sidder medarbejdere, der har været på op til seks computerkurser, men alligevel nægter at bruge apparaterne – og slip-

per af sted med det. Arkivet er kun på papir, og emails vurderes at være forbeholdt kommunikation med ministeriet og derfor kun noget, ganske få medarbejdere behøver beskæftige sig med. Andre steder er computerne slet ikke pakket ud af deres kasser.

Noget af det sidste det græske parlament foretog, inden det gik i valgkampsmodus i april, var at vedtage en ny lovpakke, der skulle gøre det lettere at åbne virksomhed. Væk skulle årelange ansøgningsprocedurer for tilladelser og bureaukrati, og det kom det også på papiret. Men ikke meget mere end det, for igen løb gode intentioner ind i problemer med den græske virkelighed.

De græske ministerier har historisk været dårlige til at koordinere, hvis de ikke decideret var uinteresserede i andre ministeriers arbejde og i at bidrage til løsninger uden for deres eget resort.

En ansat i økonomiministeriet fortæller, at loven godt nok er vedtaget, men meget langt fra at blive implementeret. Miljøministeriet er for eksempel ikke med på vognen, så alle virksomheder, der kræver miljøtilladelser, må stadig vente i over to år på at få dem.

Oven i de eksisterende problemer har eventuel arbejdsglæde og motivation lidt under, at antallet af bureaukrater i ministerierne er blevet beskåret, og de tilbageværende har mistet omkring en tredjedel af deres løn.

I det græske klientsamfund har merit ikke været en forudsætning for at få et job, og selv om det er ved at ændre sig, har Grækenland meget langt igen. I takt med at økonomien hver måned bliver mindre, og der ingen tillid er til det politiske system, der forsøger at rette den op, bliver vejen til helbredelse længere og længere. Vækstplaner virker ikke, fordi virksomheder ikke kan låne penge til hverken at holde sig i gang eller komme i gang overhovedet. Forbrugerne forbruger ikke, og de resultater, politikerne har lovet i forårets to valgkampe, er udeblevet.

Grækerne ved alt om, hvor alvorlig deres krise er, men noget tyder på, at fantasien i Nordeuropa slet ikke rækker til at forstå dybden af den græske syge og landets mulighed for at optage den medicin, sygdommen bliver bekæmpet med.

Martin Selsøe Sørensen er Politikens korrespondent i Grækenland med mere.